

Πώς τρώμε

και καταναλώνουμε.

Εκπαιδευτικό υλικό

για την ενότητα 3

peer

Parliaments

Make
yourself
heard



#MyWorldOurPlanet
#EUClimatePact

Το παρόν έγγραφο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σας εφιστούμε την προσοχή ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν έγγραφο ενδέχεται να μην ισχύουν πλέον, καθώς συντάχθηκε αρχικά το 2022.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024



Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39), [ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj)).

Εάν δεν ορίζεται διαφορετικά, η περαιτέρω χρήση του παρόντος εγγράφου επιτρέπεται βάσει άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση εφόσον αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι τυχόν αλλαγές.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενδέχεται να απαιτείται άδεια απευθείας από τους κατόχους των σχετικών δικαιωμάτων.

Πώς τρώμε και καταναλώνουμε: βιώσιμα τρόφιμα



Ερώτηση 1

Πώς μπορούμε να τρώμε πιο βιώσιμα και να σπαταλάμε λιγότερο φαγητό; **Ρίξτε μια ματιά στις επιλογές** και στη συνέχεια, **συνομιλήστε** σχετικά με αυτές με την ομάδα σας και **ιεραρχήστε τις** σύμφωνα με τις λύσεις που νομίζετε ότι είναι καλύτερες.

Πόντοι	Επιλογή
5 πόντοι	Β
4 πόντοι	Γ
3 πόντοι	Α
2 πόντοι	Ε
1 πόντος	Δ

Δείγμα ψηφοφορίας

Α Τα προϊόντα διατροφής πρέπει να **φέρουν σήμανση με πληροφορίες** σχετικά με τις επιπτώσεις τους στην υγεία, στο περιβάλλον και το κλίμα, καθώς και το αν παράγονται ή όχι τοπικά.

Β Τα εστιατόρια και οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου τροφίμων θα πρέπει να απαιτείται να είναι **διαφανείς σχετικά με τα απορρίμματα τροφίμων** τους και να εργαστούν για τη μείωση ή τη διακοπή της σπατάλης φαγητού.

Γ Η τιμή των τροφίμων πρέπει να αντανακλά καλύτερα τις **επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και στο κλίμα**.

Δ Η γεωργία θα πρέπει να μεταμορφωθεί ριζικά έτσι ώστε οι αγρότες να χρησιμοποιούν **λιγότερα λιπάσματα και παρασιτοκτόνα**, και να επιλέγουν βιολογικά λιπάσματα, όπου είναι απαραίτητο. Θα πρέπει επίσης να τους προσφέρεται περισσότερη υποστήριξη για **την προστασία της βιοποικιλότητας** και για να έχουν λιγότερες επιβλαβείς επιπτώσεις στο περιβάλλον και την υγεία, γενικά.

Ε Τι **άλλες λύσεις** μπορείτε να σκεφτείτε;



Περιεχόμενο

Το ένα τρίτο των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μπορεί να αποδοθεί στο σύστημα τροφίμων και στην εφοδιαστική αλυσίδα του. Αυτό περιλαμβάνει την παραγωγή καλλιεργειών και ζωικού κεφαλαίου, την αλλαγή της χρήσης της γης (συμπεριλαμβανομένης της αποψίλωσης), τη μεταμόρφωση, τη συσκευασία, τη μεταφορά και τη διανομή, τη λιανική πώληση, την αποθήκευση και την προετοιμασία τροφίμων, και τα υπολείμματα φαγητού στο σημείο κατανάλωσης.

Σχεδόν το 15 % των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου προκαλείται από την κτηνοτροφική παραγωγή. Το βοδινό κρέας και το αγελαδινό γάλα είναι τα εμπορεύματα που είναι υπεύθυνα για τις μεγαλύτερες εκπομπές, συνεισφέροντας το 41 % και το 20 % των συνολικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα ζώα, αντίστοιχα. Στην Ευρώπη, η γεωργία είναι υπεύθυνη για το 10 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ και σχεδόν το 60 % από αυτά προέρχονται από τον τομέα της κτηνοτροφίας. Ωστόσο, αυτό δεν λαμβάνει υπόψη τα οφέλη των εκτρεφόμενων ζώων, όσον αφορά την ποσότητα άνθρακα που αποθηκεύεται στα λιβάδια και την πλούσια βιοποικιλότητα των βοσκοτόπων.

Τα σημερινά πρότυπα κατανάλωσης τροφίμων είναι μη βιώσιμα, τόσο από περιβαλλοντική άποψη όσο και από άποψη υγείας. Στην ΕΕ, η μέση πρόσληψη κόκκινου κρέατος, ζάχαρης, αλατιού και λίπους εξακολουθεί να είναι πάνω από τα συνιστώμενα επίπεδα. Η μετάβαση σε μια ισορροπημένη διατροφή που περιλαμβάνει λιγότερη επεξεργασμένη ζάχαρη και περισσότερα τρόφιμα φυτικής προέλευσης, ειδικά φρέσκα φρούτα και λαχανικά, θα μειώσει όχι μόνο τους κινδύνους απειλητικών για τη ζωή ασθενειών, αλλά και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του συστήματος τροφίμων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τη στρατηγική Farm to Fork το 2020 με στόχο να καταστήσει το σύστημα τροφίμων δίκαιο, υγιεινό και φιλικό προς το περιβάλλον – από την παραγωγή και τη μεταποίηση έως την κατανάλωση και τη διαχείριση απορριμμάτων. Η στρατηγική αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και στοχεύει στην προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης τροφίμων, στη στήριξη της στροφής προς μια υγιεινή και βιώσιμη διατροφή και στη μείωση των απορριμμάτων τροφίμων. Περιλαμβάνει πολλούς στόχους για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της παραγωγής τροφίμων, συμπεριλαμβανομένου του στόχου τουλάχιστον το 25 % της γεωργικής γης της ΕΕ να καλλιεργείται με βιολογικό τρόπο έως το 2030. Είναι περίπου τρεις φορές το ποσοστό του 2019.

Συνολικές εκπομπές ΕΕ:

3610
Μεγατόνων
ισοδυνάμου CO₂



6% Κτηνοτροφία



12% Βιομηχανία και κατασκευές



22% Ηλεκτρικό ρεύμα και θέρμανση



23% Μεταφορές

37%

Άλλο:
Βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων ορυκτών, χημικών και μετάλλων), Γεωργία (εκτός από κτηνοτροφία), διαχείριση απορριμμάτων...

Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ανά τομείς, 2019



Παρασιτοκτόνα

-50%



Απώλειες θρεπτικών στοιχείων

-50%



Αντιμικροβιακά

-50%



Οργανική γεωργία

+25%



Στόχοι 2030 για βιώσιμη παραγωγή τροφίμων στην ΕΕ

Πώς τρώμε
και καταναλώνουμε:
βιώσιμα τρόφιμα



Η σαφής σήμανση των τροφίμων είναι αναπόσπαστο μέρος της μετάβασης σε ένα βιώσιμο σύστημα τροφίμων, καθώς δίνει τη δυνατότητα στους καταναλωτές να κάνουν ενημερωμένες, πιο υγιεινές και πιο βιώσιμες επιλογές τροφίμων.

Οι καταναλωτές ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο για πληροφορίες σχετικά με την προέλευση των προϊόντων τους (σε ορισμένες περιπτώσεις, για να υποστηρίξουν τους τοπικούς παραγωγούς), πώς έχουν υποστεί επεξεργασία και τις βασικές διατροφικές τους αξίες.

Δεν υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία για τον αριθμό των πράσινων ετικετών τροφίμων (οικολογικά σήματα) που υπάρχουν στην Ευρώπη. Ο δείκτης Ecolabel απαριθμεί περισσότερα από 70 οικολογικά σήματα, συμπεριλαμβανομένης, για παράδειγμα, της ετικέτας μείωσης άνθρακα, η οποία αποδεικνύει ότι το αποτύπωμα άνθρακα του προϊόντος μετρήθηκε και ότι ο παραγωγός έχει δεσμευτεί να μειώσει αυτό το αποτύπωμα. Σε μια πρόσφατη έρευνα σε 10 000 καταναλωτές στην ΕΕ, τα δύο τρίτα υποστήριξαν την επισήμανση άνθρακα των προϊόντων.

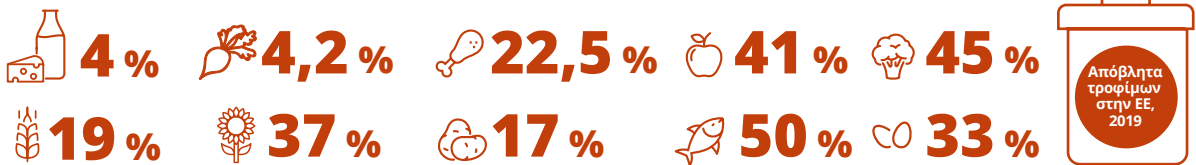
Η πρόσφατη Στρατηγική Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο της Επιτροπής ανακοίνωσε ότι θα αναπτυχθεί ένα βιώσιμο πλαίσιο σήμανσης των τροφίμων που θα ενσωματώνει διατροφικούς, κλιματικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς παράγοντες.



**Πώς τρώμε
και καταναλώνουμε:
βιώσιμα τρόφιμα**



Απόβλητα τροφίμων



Τα τρόφιμα χάνονται ή πετιούνται σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, ειδικά κατά την επεξεργασία και την παραγωγή, σε καταστήματα, εστιατόρια και καντίνες και στο σπίτι. Το 2011, δημιουργήθηκαν 129 μεγατόνοι απορριμμάτων τροφίμων στην ΕΕ, που ισοδυναμούν με το 20 % των παραγόμενων τροφίμων. Τα λαχανικά, τα φρούτα και τα δημητριακά είναι οι ομάδες τροφίμων με τη μεγαλύτερη ποσότητα απορριμμάτων.

Η στρατηγική Farm to Fork της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προτείνει νομικά δεσμευτικούς στόχους για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων σε ολόκληρη την ΕΕ. Ορισμένα μέλη έχουν ήδη θέσει τους δικούς τους στόχους. Στη Γαλλία, για παράδειγμα, οι διανομείς τροφίμων και οι επιχειρήσεις τροφοδοσίας μεγάλης κλίμακας σε φυλακές, νοσοκομεία και σχολεία υποχρεούνται να μειώσουν τα απορρίμματα τροφίμων τους κατά 50 % έως το 2025, ενώ το εμπορικό catering και άλλοι θα ακολουθήσουν έως το 2030.

Σύμφωνα με τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό Project Drawdown, τα απορρίμματα τροφίμων είναι η νούμερο ένα λύση για τη γρήγορη μείωση των εκπομπών από τη γεωργία, τη δασοκομία και άλλους τομείς χρήσης γης (γνωστός ως AFOLU), με πιθανή μείωση 90 γιγατόνων μεταξύ 2020 και 2050.

Τα νοικοκυριά αποτελούν την πηγή του 52 % όλων των απορριμμάτων τροφίμων στην ΕΕ. Ο τομέας των υπηρεσιών εστίασης (π.χ. εστιατόρια και καταστήματα εστίασης), και οι χονδρέμποροι και λιανοπωλητές (σούπερ μάρκετ και εκπαιδευτικές αγορές), μαζί αντιπροσωπεύουν το 17 % του συνόλου των απορριμμάτων τροφίμων.

Έως και το 10 % των απορριμμάτων τροφίμων που παράγονται κάθε χρόνο στην ΕΕ συνδέεται με τις ημερομηνίες λήξης και ανάλωσης πριν στις ετικέτες των τροφίμων. Η καλύτερη σήμανση ημερομηνίας και η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με το τι σημαίνει θα μπορούσαν επομένως να βοηθήσουν στην πρόληψη και τη μείωση της σπατάλης τροφίμων.

Εάν δεν είναι δυνατό να αποτραπεί η σπατάλη τροφίμων, το καλύτερο που έχετε να κάνετε με το πλεόνασμα τροφίμων είναι να το αναδιανείμετε σε άτομα που τα χρειάζονται. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υιοθέτησε τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη δωρεά τροφίμων για να υποστηρίξει τους διανομείς και τους αποδέκτες των τροφίμων που περισσεύουν.

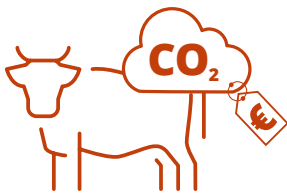
Το 2016, η Γαλλία εισήγαγε νόμο που απαιτεί από τα μεγάλα σούπερ μάρκετ να υπογράφουν συμφωνία δωρεάς τροφίμων με εξουσιοδοτημένες φιλανθρωπικές οργανώσεις. Ωστόσο, οι επικριτές υποστηρίζουν ότι ακόμη και η δωρεά μόνο του 1 % του πλεονάζοντος φαγητού ενός σούπερ μάρκετ είναι αρκετή για να ικανοποιηθεί αυτή η νομική απαίτηση.



**Πώς τρώμε
και καταναλώνουμε:
βιώσιμα τρόφιμα**



Τιμές τροφίμων



Σύμφωνα με τη στρατηγική Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα φορολογικά κίνητρα θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους καταναλωτές να επιλέγουν βιώσιμες και υγιεινές διατροφές. Μέχρι στιγμής, καμία χώρα δεν έχει θεσπίσει φόρο άνθρακα ειδικά για τα τρόφιμα. Ωστόσο, αυτό το είδος φορολογίας θα μπορούσε να είναι αποτελεσματικό όπως έχει δείξει έρευνα από τη Σουηδία: Ένας υποθετικός φόρος στο κρέας και τα γαλακτοκομικά προϊόντα, ο συντελεστής του οποίου καθορίστηκε από τις συγκεκριμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, θα μείωνε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που σχετίζονται με τα ζώα κατά 12 %.

Στη Γερμανία, τα τρόφιμα απολαμβάνουν μειωμένο ΦΠΑ (7 %) σε σύγκριση με τα μη τρόφιμα (19 %).

Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Προστασίας του Περιβάλλοντος πρότεινε την κατάργηση της απαλλαγής από τον ΦΠΑ για τα προϊόντα ζωικής προέλευσης (και την επιβολή του ΦΠΑ 19 %), ενώ ταυτόχρονα θα μειωθεί περαιτέρω ο μειωμένος ΦΠΑ για τα προϊόντα φυτικής προέλευσης. Το κρέας και τα γαλακτοκομικά προϊόντα θα γίνονταν πιο ακριβά, ενώ οι πατάτες, τα καρότα,

το αλεύρι κ.λπ. θα γίνονταν φθηνότερα, μετριάζοντας έτσι τις ανεπιθύμητες παρενέργειες στα νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι ευάλωτες ομάδες δεν επηρεάζονται άδικα

Πρόσφατα, η ΕΕ αναμόρφωσε την Κοινή Αγροτική Πολιτική της. Η μεταρρύθμιση διασφαλίζει ότι, στο μέλλον, οι μικρομεσαίοι παραγωγοί σε όλη την Ευρώπη θα λαμβάνουν τουλάχιστον το 10 % της άμεσης εισοδηματικής στήριξης της ΕΕ. Επιπλέον, το ένα τέταρτο των άμεσων ενισχύσεων θα διατεθεί για οικολογικά συστήματα, όπως η βιολογική γεωργία και η βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων. Μαζί, αυτά τα νέα μέτρα θα μπορούσαν να καταστήσουν τα τοπικά και βιώσιμα παραγόμενα τρόφιμα φθηνότερα για τους καταναλωτές.



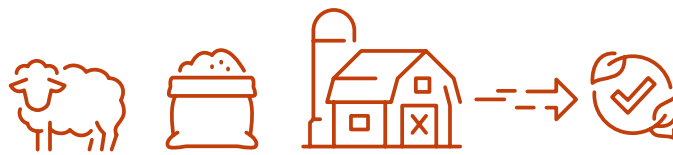
Η κατανάλωση κρέατος και γαλακτοκομικών προϊόντων έχει κοινωνικό και πολιτιστικό νόημα σε όλη την ΕΕ, και υπάρχουν ορισμένες βαθιές ρίζες γύρω από αυτά τα τρόφιμα. Η αλλαγή συμπεριφοράς θα είναι μια δύσκολη, μακροπρόθεσμη διαδικασία, ειδικά δεδομένου ότι τα βίγκαν υποκατάστατα δεν είναι ακόμη ευρέως διαθέσιμα ή οικονομικά προσιτά.



Πώς τρώμε
και καταναλώνουμε:
βιώσιμα τρόφιμα



© Ευρωπαϊκή Ένωση



Το 2019 ο γεωργικός τομέας παρήγαγε περίπου το 10 % των συνολικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της ΕΕ, μεταξύ άλλων, ως αποτέλεσμα του μεθανίου από τις διαδικασίες πέψης των ζώων, της αποθηκευμένης ζωικής κοπριάς και του υποξειδίου του αζώτου που προέρχεται από λιπάσματα.

Η χρήση χημικών φυτοφαρμάκων στη γεωργία για την προστασία συγκεκριμένων φυτών από ασθένειες συμβάλλει στη ρύπανση του εδάφους, των υδάτων και του αέρα, καθώς και στην απώλεια βιοποικιλότητας και μπορεί επίσης να βλάψει άλλα φυτά, έντομα, πτηνά, θηλαστικά και αμφίβια. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αναλάβει δράση για να μειώσει στο μισό τη συνολική χρήση και τους κινδύνους των χημικών φυτοφαρμάκων έως το 2030.

Η βιολογική γεωργία στοχεύει στην παραγωγή τροφίμων χρησιμοποιώντας φυσικές ουσίες και διαδικασίες. Η γη που καλλιεργείται βιολογικά έχει περίπου 30 % περισσότερη βιοποικιλότητα από τη γη που καλλιεργείται συμβατικά.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία έχει θέσει ως στόχο το 25 % της γεωργικής γης να καλλιεργείται βιολογικά έως το 2030. Αυτό είναι τριπλάσιο από το συνολικό μερίδιο του 2019 που ήταν 8,5 %, αν και το μερίδιο αυτό ποικίλλει πολύ μεταξύ των κρατών μελών (βλ. [σχήμα](#)).

Τον Μάρτιο του 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε ένα σχέδιο δράσης για βιολογικά προϊόντα που στοχεύει στην τόνωση της ζήτησης για βιολογικά προϊόντα, διασφαλίζοντας την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και υποστηρίζοντας τη μετάβαση στη βιολογική γεωργία.



**Πώς τρώμε
και καταναλώνουμε:
βιώσιμα τρόφιμα**

Πώς τρώμε και καταναλώνουμε: βιώσιμη κατανάλωση



Ερώτηση 2

Πώς μπορεί να επιτευχθεί η καλύτερη βιώσιμη κατανάλωση; **Ρίξτε μια ματιά στις επιλογές παρακάτω, συζητήστε για αυτές με την ομάδα σας και κατατάξτε τις** σύμφωνα με τις λύσεις που πιστεύετε ότι είναι καλύτερες.

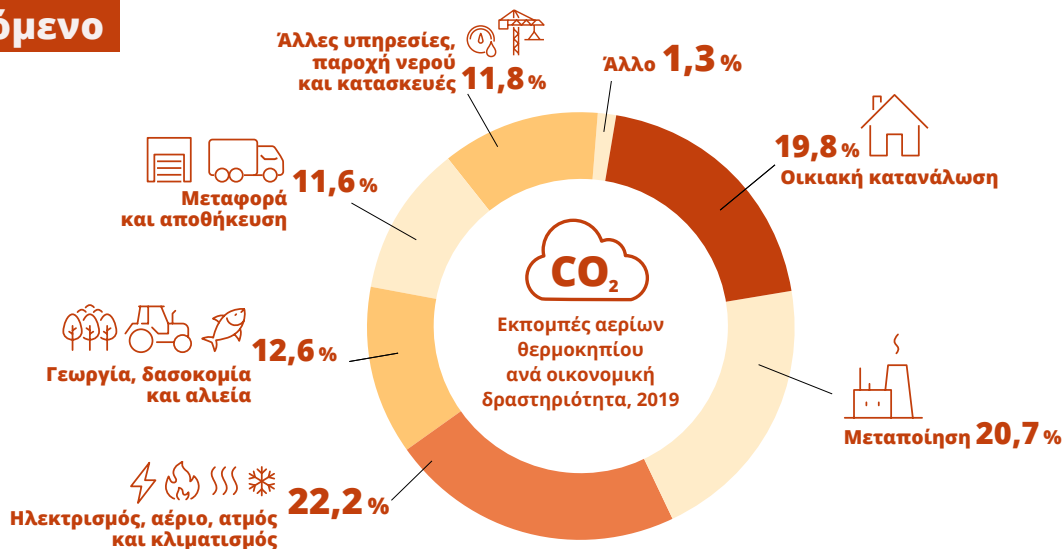
Πόντοι	Επιλογή
5 πόντοι	Β
4 πόντοι	Γ
3 πόντοι	Α
2 πόντοι	Ε
1 πόντος	Δ

Δείγμα ψηφοφορίας

- Α** Οι εταιρείες και οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να είναι **διαφανείς σχετικά με τον αντίκτυπο που έχουν τα προϊόντα και οι διαδικασίες παραγωγής τους** (και των προμηθευτών τους) στο περιβάλλον και την υγεία των ανθρώπων, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ.
- Β** **Οι επιπτώσεις στην υγεία, το περιβάλλον και το κλίμα** θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται καλύτερα στις τιμές των προϊόντων. Οι καταναλωτές θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτές τις επιπτώσεις (π.χ. μέσω της σήμανσης, της ενισχυμένης διαφάνειας, των ψηφιακών εφαρμογών).
- Γ** **Η ελάχιστη εγγύηση για τις ηλεκτρικές συσκευές** θα πρέπει να επεκταθεί πέραν των δύο ετών και οι παραγωγοί θα πρέπει να κάνουν περισσότερα για να καταστεί δυνατή η επισκευή τους.
- Δ** **Τα πλαστικά μπουκάλια μιας χρήσης θα πρέπει να απαγορευτούν** και θα πρέπει να υπάρχει ένα σύστημα επιστροφής μπουκαλιών σε όλη την ΕΕ για τα μπουκάλια πολλαπλών χρήσεων.
- Ε** Ποιες **άλλες λύσεις** μπορείτε να σκεφτείτε;



Περιεχόμενο



Η οικιακή κατανάλωση αντιπροσώπευε σχεδόν το ένα πέμπτο (19,8 %) των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ το 2019, που είναι σχεδόν όσο ο μεταποιητικός τομέας (20,7 %) και λίγο λιγότερο από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, αερίου και ατμού (22,2 %).

Η μείωση των καθαρών εκπομπών στην ΕΕ κατά 55 % έως το 2030 θα εξαρτηθεί αποφασιστικά από την αλλαγή των καταναλωτικών συνθηκών των Ευρωπαίων πολιτών προς τη μείωση, την επαναχρησιμοποίηση, την επισκευή και την ανακύκλωση, επομένως βοηθά το γεγονός ότι η περιβαλλοντική συνείδηση είναι ήδη υψηλή. Σε μια πρόσφατη πανευρωπαϊκή έρευνα, το 94 % των ερωτηθέντων δήλωσε ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι προσωπικά σημαντική για αυτούς. Πάνω από τα δύο τρίτα συμφώνησαν ότι οι καταναλωτικές τους συνήθειες είχαν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η αλλαγή των προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής αναφέρθηκε συχνότερα ως ο καλύτερος τρόπος για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Ωστόσο, πολυάριθμες μελέτες έχουν δείξει ότι δεν είναι εύκολο να αλλάξει η συμπεριφορά των ανθρώπων προς το να είναι πιο πράσινοι. Η επιλογή του καταναλωτή για το τι θα αγοράσει και τον τρόπο χρήσης αυτού επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες εκτός από τη βιωσιμότητα, όπως η τιμή, η διαθεσιμότητα, η ευκολία, η συνήθεια και οι κοινωνικοί κανόνες.

Υπάρχουν διάφορες πολιτικές της ΕΕ που αφορούν την ικανότητα των καταναλωτών να κάνουν αειφόρες επιλογές. Αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικές απαιτήσεις προϊόντων, απαιτήσεις πληροφοριών και σήμανσης (συμπεριλαμβανομένου του εθελοντικού σήματος Ecolabel της ΕΕ), κανόνες για τις εγγυήσεις προϊόντων και νομοθεσία για τα απόβλητα που διευκολύνει την ανακύκλωση.



Πώς τρώμε και καταναλώνουμε: βιώσιμη κατανάλωση



Παρακολούθηση Εφοδιαστικής αλυσίδας



Κάθε εταιρεία και προϊόν έχει περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Αυτό το αποτύπωμα υπολογίζεται με βάση μια σειρά περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως η κλιματική αλλαγή, η καταστροφή του όζοντος, η χρήση γης, η εξάντληση των πόρων, η κατανάλωση νερού, η κατανάλωση ενέργειας και η χρήση χημικών, καθώς και άλλες κοινωνικές πτυχές. Χρειάζεται μια ευρεία, ολοκληρωμένη άποψη του κύκλου ζωής ενός προϊόντος και της εταιρείας που το παράγει (από την εξόρυξη πρώτων υλών και την παραγωγή έως τη χρήση και τη διαχείριση στο τέλος του κύκλου ζωής του).

Επί του παρόντος, οι εταιρείες δε χρειάζεται να υπολογίσουν το αποτύπωμά τους στο περιβάλλον. Ωστόσο, από το 2014, η νομοθεσία της ΕΕ απαιτεί από τις μεγάλες εταιρείες να αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις κατά μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τους. Οι αναφορές βιωσιμότητας που παρέχονται βάσει αυτών των κανόνων έχουν επικριθεί επειδή είναι δύσκολο να συγκριθούν και δεν αντιμετωπίζουν πάντα τα πιο σχετικά θέματα.

Συνεπώς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε μια πρόταση για έναν πιο φιλόδοξο κανονισμό (η Οδηγία για την Υποβολή Εκθέσεων για την Εταιρική Αειφορία), η οποία απαιτεί από περίπου 50 000 εταιρείες στην Ευρώπη να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τις επιδόσεις τους στον τομέα της βιωσιμότητας.

Είναι σημαντικό οι ισχυρισμοί σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιδόσεις εταιρειών και προϊόντων να είναι αξιόπιστοι, συγκρίσιμοι και επαληθεύσιμοι σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι αξιόπιστες περιβαλλοντικές πληροφορίες θα επιτρέψουν στους παράγοντες της αγοράς – καταναλωτές, εταιρείες, επενδυτές – να λαμβάνουν πιο οικολογικές αποφάσεις. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υιοθετήσει την προτεινόμενη Πρωτοβουλία Πράσινων Απαιτήσεων, η οποία διασφαλίζει ότι τυχόν περιβαλλοντικοί ισχυρισμοί που διατυπώνονται από εταιρείες θα πρέπει να τεκμηριώνονται χρησιμοποιώντας μια τυπική μεθοδολογία.



Πώς τρώμε
και καταναλώνουμε:
βιώσιμη κατανάλωση



Τα απορρίμματα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (e-waste) είναι το πιο γρήγορα αυξανόμενο είδος στην ΕΕ. Το 2017, δημιουργήθηκαν 10,4 εκατομμύρια τόνοι ηλεκτρονικών απορριμμάτων που είναι λίγο πάνω από 20 κιλά ανά άτομο.

Τα ηλεκτρονικά απορρίμματα περιλαμβάνουν μια μεγάλη γκάμα συσκευών όπως υπολογιστές, ψυγεία και κινητά τηλέφωνα που έχουν φτάσει στο τέλος της ζωής τους και που περιέχουν ένα πολύπλοκο μίγμα υλικών. Μερικά από αυτά είναι επικίνδυνα και μπορεί να προκαλέσουν μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα και προβλήματα υγείας, εάν οι συσκευές που απορρίπτονται δεν τυγχάνουν σωστής διαχείρισης και επεξεργασίας. Τα σύγχρονα ηλεκτρονικά περιέχουν σπάνια και ακριβά υλικά που μπορούν να ανακυκλωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν εάν τα ηλεκτρονικά απορρίμματα αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά.

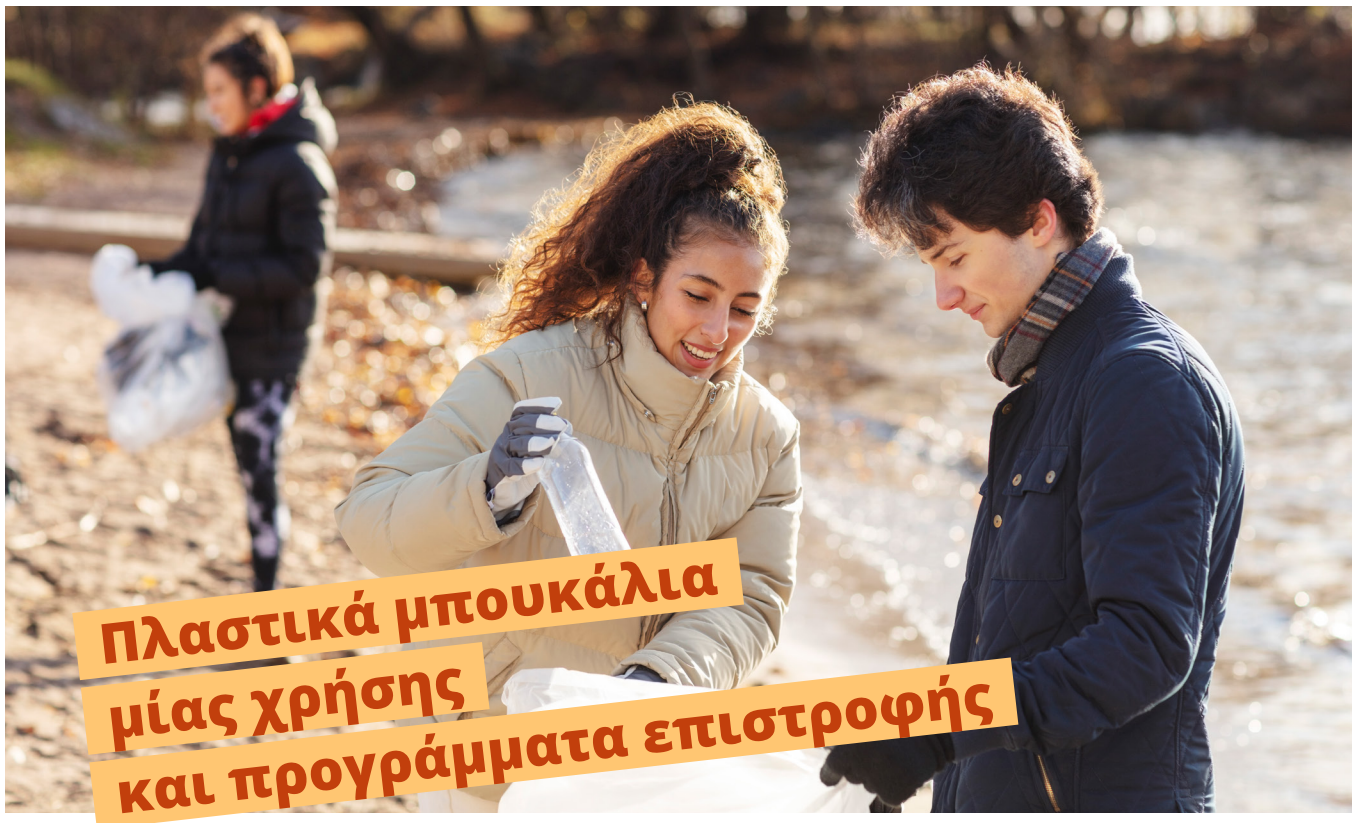
Μια πρόσφατη μελέτη δείχνει ότι η πραγματική διάρκεια ζωής των προϊόντων είναι σημαντικά χαμηλότερη είτε από τη σχεδιασμένη είτε από την επιθυμητή διάρκεια ζωής τους.

Η ΕΕ έχει θεσπίσει πολιτικές και νομοθεσία για τη μείωση της ποσότητας των ηλεκτρονικών απορριμμάτων και τη διασφάλιση της σωστής διαχείρισής τους. Το 2019 εισήχθησαν ειδικοί κανονισμοί προϊόντων για πλυντήρια ρούχων, πλυντήρια πιάτων, τηλεοράσεις, λαμπτήρες και ψυγεία, με στόχο την παράταση της διάρκειας ζωής αυτών των προϊόντων θέτοντας κανόνες για τη διαθεσιμότητα ανταλλακτικών και πληροφορίες σχετικά με την αντοχή και την επισκευή.

Οι κανόνες της ΕΕ για τις εγγυήσεις προϊόντων ορίζουν νομική περίοδο εγγύησης δύο ετών. Εάν το προϊόν αποδειχθεί ελαττωματικό ενώ είναι υπό εγγύηση, ο πωλητής πρέπει είτε να το επισκευάσει είτε να το αντικαταστήσει, και εάν αυτό δεν είναι δυνατό, πρέπει να προσφέρει έκπτωση ή να επιστρέψει τα χρήματα που καταβλήθηκαν.



**Πώς τρώμε
και καταναλώνουμε:
βιώσιμη κατανάλωση**



Πλαστικά μπουκάλια μίας χρήσης και προγράμματα επιστροφής



Χρειάζονται τουλάχιστον 450 χρόνια για την πλήρη αποδόμηση ενός πλαστικού μπουκαλιού. Η διαδικασία απελευθερώνει μικροπλαστικά στο περιβάλλον και οι επιδράσεις δεν είναι ακόμη πλήρως κατανοητές. Τα πλαστικά περιέχουν συχνά δυνητικά τοξικές χημικές ουσίες που μπορεί να είναι επιβλαβείς για τα ζώα ή τους ανθρώπους που τα καταπίνουν.

Τα πλαστικά μπουκάλια κατασκευάζονται κυρίως από τereφθαλικό πολυαιθυλένιο (PET), ένα προϊόν πετρελαίου που έχει μεγάλο αποτύπωμα άνθρακα στον κύκλο ζωής του. Υπολογίζεται ότι περίπου το ένα τέταρτο ενός μπουκαλιού λαδιού χρειάζεται για να παραχθεί το πραγματικό πλαστικό μπουκάλι. Επιπλέον, χρειάζονται περισσότερα από πέντε λίτρα νερού για να παραχθεί ένα τυπικό πλαστικό μπουκάλι μίας χρήσης.

Τα πλαστικά μπουκάλια μίας χρήσης είναι επίσης επιβλαβή για τα ζώα. Τα πλαστικά μπουκάλια καταλήγουν συχνά στον βυθό της θάλασσας, όπου τα θαλάσσια ζώα τα μπερδεύουν με τροφή. Κάποια πνίγονται με αυτά και άλλα πεθαίνουν από τις τοξίνες που απελευθερώνουν τα καπάκια στο στομάχι τους.

Η Οδηγία της ΕΕ για τα πλαστικά μίας χρήσης θέτει στόχους ανακύκλωσης και συλλογής για πλαστικά μπουκάλια. Μέχρι το 2025, τα πλαστικά μπουκάλια θα πρέπει να είναι κατασκευασμένα από τουλάχιστον 25 % ανακυκλωμένο πλαστικό (αυξάνεται στο 30 % έως το 2030) και το 77 % των πλαστικών μπουκαλιών θα πρέπει να συλλέγεται χωριστά (αυξάνεται στο 90 % το 2029).

Δεν προβλέπεται απαγόρευση των πλαστικών μπουκαλιών μίας χρήσης. Ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος μιας τέτοιας απαγόρευσης μπορεί να είναι διαφορετικός, διότι εάν χρησιμοποιούνται επαναχρησιμοποιούμενα μπουκάλια χάλυβα και αλουμινίου, τότε τα περιβαλλοντικά τους οφέλη εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το πόσο χρησιμοποιούνται. Ομοίως, οι γυάλινες φιάλες (0,75 l) πρέπει να επαναχρησιμοποιηθούν τουλάχιστον τρεις φορές η καθεμία για να είναι περιβαλλοντικά ισόδυναμες με τις φιάλες PET (0,5 λίτρο), ανάλογα με τις μεμονωμένες πηγές και τις τοπικές συνθήκες.

Η οδηγία για το πόσιμο νερό ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προωθήσουν τη χρήση του νερού της βρύσης για ανθρώπινη κατανάλωση με στόχο τη μείωση της χρήσης του εμφιαλωμένου νερού και συνεπώς της ποσότητας πλαστικού που καταλήγει σε ποτάμια και θάλασσες.



Πώς τρώμε
και καταναλώνουμε:
βιώσιμη κατανάλωση

Θέλετε να μοιραστείτε τη γνώμη σας για τις μελλοντικές πολιτικές της ΕΕ για το κλίμα με ανθρώπους από όλη την Ευρώπη;

Πώς θα θέλατε να συμβάλετε σε μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη; Συζητήστε και λάβετε μέρος!

Πώς μπορείτε να συμβάλλετε σε μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη



Καταναλώστε περισσότερα φαγητά με βάση τα φυτά

Μειώστε την ποσότητα του κρέατος στην εβδομαδιαία διατροφή σας.



Φάτε τοπικά και εποχιακά

Φάτε τρόφιμα που παράγονται στην περιοχή σας και στη φυσική εποχή του χρόνου.



Μειώστε τα απόβλητα τροφίμων

Μειώστε την ποσότητα φαγητού που σπαταλάται ή πετιέται στο σπίτι σας.



Επιδιόρθωση και επαναχρησιμοποίηση

Επιδιορθώστε τα υπάρχοντά σας αντί να αγοράσετε νέο προϊόν.



Φοράτε ρούχα για όσο διαρκούν

Αγοράστε λιγότερα καινούρια ρούχα και φορέστε τα για περισσότερο καιρό.

Θέλετε να ενημερώνεστε για τα αποτελέσματα των Peer Parliaments;

Σας ενδιαφέρει να διοργανώσετε ένα Peer Parliament οι ίδιοι;

Σας ενδιαφέρει να διοργανώσετε ένα Peer Parliament οι ίδιοι;



Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης



climate-pact.europa.eu



[EUClimateAction](https://www.facebook.com/EUClimateAction)



[EUClimateAction](https://twitter.com/EUClimateAction)



[ourplanet_eu](https://www.instagram.com/ourplanet_eu)



[EU Environment and Climate](https://www.linkedin.com/company/EU-Environment-and-Climate)



[EUClimateAction](https://www.youtube.com/EUClimateAction)



#MyWorldOurPlanet
#EUClimatePact